

Foto: Wikimedia Commons

Bråka, skäkta, häckla

Hur gick det till förr när man behövde nya kläder? Nu tillverkas kläder i massupplaga och det är enkelt att gå till en klädaffär och köpa det man behöver. Förr fick man tillverka allt från grunden.

Linet såddes på våren och på sommaren blev det som ett blått hav av blommade lin. Lite senare, när frökapslarna var mogna, skördades linet. Därefter torkades det och frökapslarna repades av. Fibrerna frigjordes sedan från den inre hårda delen i strået. Det är en process som börjar med att linet rötas, genom att läggas i vatten eller direkt på marken. Linet torkas sedan och stjälkarna krossas i en linbråka. Därefter används en skäktniv för att skilja ut fibrerna. Slutligen kammats linfibrerna i en häckla, som består av piggar fästa i en bräda. Slutresultatet är en docka av mjuka linfibrer, som kan spinnas till tråd och sedan vävas till tyg. (Se Youtube: Linberedning på Skansen)

Med denna långa och arbetskrävande process var det inte konstigt att man fick vara rädd om de nya kläderna och att det dröjde innan man fick något nytt! Men linyget var samtidigt mycket hållbart och tålde att tvättas många gånger. Nu görs i allmänhet tillverkningen av textilfibrer och kläder med maskinella metoder i länder som ligger långt bort från Sverige och vi tänker inte på hur krävande processen är.

Foto: pixabay.com

Nässlor ger fibrer

På samma sätt som linet bereds kan man också framställa fibrer av nässlor. Traditionellt har man använt nässelfibrer för tillverkning av garn och rep. Nässelfibrerna är starka och ger en fin glans åt garnet. Kläder som görs av nässelfibrer är knappast sköna att ha närmast kroppen eftersom fibrerna är stickiga och spretar ut från tråden. Det går att köpa nässelfibrer, samt garn med blandning av nässlor och ull.

Vi prövade att ta fram fibrer från nässlor och använde oss av stjälkar som stod kvar efter vintern. Läs mer i spalten till höger på nästa sida.

Linet torkas

Linet bråkas

Linet skäkts

Linet häcklas

Resultatet är mjuka fibrer av lin med vacker glans.

Brännässla

Oktober 2017

Måndag   Tisdag   Onsdag   torsdag   Fredag   Lördag   **Söndag**

v. 39	25	26	27	28	29	30	Ragnar, Ragna 1
v. 40	Ludvig, Love 2 <i>Internationella barndagen Nobelpriset i fysiologi eller medicin tillkännages</i>	Evald, Osvald 3 <i>Kanelbullens dag Nobelpriset i fysik tillkännages</i>	Frans, Frank 4 <i>Nobelpriset i kemi tillkännages</i>	Bror 5	Jenny, Jennifer 6 <i>Nobels fredspris tillkännages</i>	Birgitta, Britta 7	Nils 8
v. 41	Ingrid, Inger 9 <i>NO-biennial i Göteborg Nobelpriset i ekonomi tillkännages</i>	Harry, Harriet 10 <i>NO-biennial i Göteborg</i>	Erling, Jarl 11	Valfrid, Manfred 12	Berit, Birgit 13	Stellan 14	Hedvig, Hillevi 15
v. 42	Finn 16 <i>Sista ansökningsdag till vårens kurser på universitet och högskolor Världslivsmedelsdagen</i>	Antonia, Toini 17	Lukas 18	Tore, Tor 19	Sibylla 20 <i>Kemins dag www.keminsdag.se</i>	Ursula, Yrsa 21 <i>Kemins dag www.keminsdag.se</i>	Marika, Marita 22
v. 43	Severin, Sören 23	Evert, Eilert 24 <i>FN-dagen</i> 	Inga, Ingalill 25	Amanda, Rasmus 26	Sabina 27	Simon, Simone 28	Viola 29
v. 44	Elsa, Isabella 30	Edit, Edgar 31					Sommartid slutar

Nässelfibrer

Plocka helst in nässlorna på sensom-
maren. Vi på Bioresurs använde dock
näslor som stod kvar efter vintern.

Det är bäst att rycka upp nässlorna
för att få långa och oskadade stjälk-
kar. Lägg dem sedan att röta i vatten
ett par veckor.

Fiberna bildar ett relativt ytligt skikt
på stjälkarna. Fiberna kan frigöras
på liknande sätt som beskrivs för lin.
Om man inte ska ta fram så mycket
nässelfibrer kan man dra loss fiberna
med fingrarna medan stjälkarna är
våta. När fiberna torkat petar man
bort stjälkresterna för att få fram så
rena fibrer som möjligt. Nässlornas
fibrer är vita och mjuka som silke.

Gubben ovan har fått ett skägg av nässelfibrer.